

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 9. desember 2024

Sak 2024/928 – Flyktninghjelp Ukraina Gjesdal Hotell - org.nr. 929 152 824 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Flyktninghjelp Ukraina Gjesdal Hotell (klager) søkte 31. august 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 92 565 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 20. desember 2023, med den begrunnelse at klager ikke er en demokratisk organisasjon i forskriftens forstand. Tilsynet begrunnet også vedtaket med at klagers virksomhet i hovedsak kommer offentlige oppgaver til gode.
- (3) Klager påklaget vedtaket 9. januar 2024. Klager viser til at foreningen fikk beskjed 4. mars 2022 om at det kom to busser med flyktninger fra Ukraina til Ålgård. Foreningen ble derfor raskt stiftet 5. mars 2022 for å kunne gjennomføre arbeidet med flyktningene i organisert form, samt opprette en bankkonto til pengeinnsamling. Klager anfører at intensjonen ikke var å skape en lukket, udemokratisk forening, og at foreningen ikke var klar over hvordan formuleringen av vedtektene skulle få betydning for eventuell merverdiavgiftskompensasjon. Det vises også til at det ikke hadde hatt noen praktisk betydning for arbeidet om ordlyden i vedtektene hadde vært slik de er nå.
- (4) Når det gjelder spørsmålet om klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, vises det til at det offentlige ikke hadde et apparat til å ta imot flyktningene da de ankom 6. mars 2022. Klagers arbeid sørget for at flyktningene som ankom Ålgård kom til en trygg og god plass. De frivillige bidro også med klær, mat og tid. Klager erkjenner at dette burde vært en offentlig oppgave, men viser til at det blir mot ordningens hensikt om foreningen ikke skal tilkjennes merverdiavgiftskompensasjon når foreningen har bidratt med arbeid og økonomisk støtte. Ifølge klager har foreningens arbeid medført besparelser i millionklassen for det offentlige. Klager opplyser også at foreningen hadde løpende kontakt med både administrasjonen og politikere i Gjesdal kommune, der foreningen arbeidet med forskjellige løsninger for å få kommunen til å ta et større ansvar. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 7. juni 2024 til Lotterinemnda for behandling.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (7) Det følger av forskriften § 3 første ledd bokstav a at frivillige organisasjoner kan få merverdiavgiftskompensasjon, avgrenset til demokratiske ikke-økonomiske foreninger.
- (8) Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 at søknadsgrunnlaget skal beregnes av totale driftskostnader etter avgrensning og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6.
- (9) Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd.
- (10) Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode.
- (11) Søkerorganisasjonen må oppfylle kravene i forskriften både på søknadstidspunktet og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.
- (12) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (13) Flyktninghjelp Ukraina Gjesdal Hotell sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022.
- (14) Klager må oppfylle vilkårene i forskriften § 3 første ledd på søknads- og utbetalingstidspunktet, jf. § 5 andre ledd. Ved vurderingen av om klager er en demokratisk ikke-økonomisk forening, tas det derfor utgangspunkt i vedtektene fra 5. mars 2022, som er vedtektene som gjaldt på søknadstidspunktet. Vedtektsendringene som ble foretatt 29. desember 2023 er derfor ikke relevant for vurderingen.
- (15) Forskriften gir ikke noen konkret anvisning på hva som utgjør en demokratisk forening. Ordlyden tilsier likevel at foreningens styreform må basere seg på grunnleggende demokratiske prinsipper som stemmerett og flertallsstyre. I Lotterinemndas avgjørelse i sak 2022/592 uttalte nemnda at en naturlig forståelse av begrepet «demokratisk» innebærer at medlemmene må ha «grunnleggende medlemsrettigheter, som å kunne fremme saker for årsmøtet, delta på årsmøtet, stemme på årsmøtet, stille til valg som styremedlem og lignende».
- (16) Det følger av klagers vedtekter punkt 5 at styret er foreningens øverste organ, og at styret består av tre medlemmer. De tre styremedlemmene er navngitt i stiftelsesdokumentet fra 5. mars 2022. Medlemskap i foreningen er ikke omtalt i vedtektene. Etter vedtektene § 6 består årsmøtet av tre medlemmer valgt av styret.

- (17) Lotterinemnda forstår det slik at foreningen har tre medlemmer, som er de tre navngitte styremedlemmene. Årsmøtet består av tre medlemmer valgt av styret, og i realiteten er det dermed kun styremedlemmene som har rett til å delta på årsmøtet. Selv om vedtektene ikke direkte regulerer medlemskap, så er vedtektene utformet slik at eventuelle andre medlemmer ikke får delta eller stemme på årsmøtet. Andre eventuelle medlemmer har dermed ingen stemmerett hva gjelder drift og styring, og har heller ikke anledning til å stille til valg som styremedlem. Nemnda har på denne bakgrunn kommet til at foreningen ikke er demokratisk i forskriftens forstand.
- (18) Klager har vist til at foreningen ble etablert raskt, at foreningen ikke var bevisst på betydningen av formuleringene i vedtektene og at det ikke hadde hatt noen praktisk betydning for arbeidet om ordlyden i vedtektene hadde vært slik de er nå.
- (19) Lotterinemnda har forståelse for at foreningen ble etablert på kort tid, og at det ikke var klagers intensjon å skape en lukket, udemokratisk forening. Dette kan likevel ikke tillegges vekt, ettersom det er vedtektene som setter rammene for foreningens virksomhet og som derfor danner grunnlag for nemndas vurdering av om foreningen er demokratisk. Det er klagers ansvar å sørge for at vedtektene gir et riktig bilde av hvordan forholdene er i praksis.
- (20) Lotterinemnda har etter dette kommet til at klager ikke er en demokratisk forening, jf. forskriften § 3 første ledd bokstav a.
- (21) Lotteritilsynet har i vedtaket også lagt til grunn at klagers virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode. Lotterinemnda har på bakgrunn av vurderingen over valgt å ikke gå nærmere inn på dette grunnlaget, men heller ikke nemnda utelukker at klagers virksomhet kan komme offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.

Konklusjon

- (22) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur